

UN ESCULTOR DE REUS: JOSEP ARGEMIR

En uns plecs escaducers, restes d'un llibre de comptes particular procedent probablement de l'arxiu de la cartoixa de Scala-Dei, es llegeix la següent apuntació:

«Ab acte rebut e testificat en poder del Dr. Anthoni Guau rector de Falset a... del mes de... mil siscents setanta y vuyt nos concertarem mestre Joseph Argemí escultor de Reus, y jo, lo fer lo retaule de Sant Anthoni de Padua per lo Convent de Recolets de Mora per preu de trescents reals de vuyt, y dit Argemí ha de posar tota la fusta, y demés pertrets de claus, y demés coses se hauran menester a ses costes, y també ha de fer lo sacrari que de tot me ha donat la traça, y me l'ha de donar acabat y fet si lo vull portar per terra fins a les lrls, y si per mar posat a la vora del mar davant Cambrils a ses costes, y tot lo que se haura de pintar o dorar ha de esser a mes costes, y no tinch obligacio de bestrauerli res, sino acabat que sia pagarli dits trescents reals de vuyt o son valor, pero ha de esser visurat y reconegut per dos escultors, placia a sa divina Magestat sia a honra y gloria sua, y per medi del glorios St. Anthoni de Padua nos aprofitem de les misericordies que N.º Sr. nos fa y acabem esta vida en sa gracia.

»Dich que ha de haver dit mestre Joseph Argemí escultor de Reus per les causes y rahons sobredites trescents reals de vuyt que en moneda Barcelonesa son quatre-centes y vuyt lliures, dich, 420 lliures.»

No deuria ésser gaire l'importància artística d'aquest convent franciscà de Mora. El canonge Barraquer (1) diu només que'ls frares s'instalaren en 22 de Juny de 1640 al carrer de la Barca; que la primera pedra del temple fou posada el 4 de Maig de 1644, i que'l retaule major, acabat en 1820, era de fusta. Cap referència més de l'edifici, desaparegut avui, ni cap més noticia de l'escultor reusenc. Sols un tal Joan Pellicer, donador o procurador del donant del retaule, segueix apuntant per la seva

part, en el mateix llibre de comptes, les següents partides que fan referència a la liquidació de l'anterior contracte:

«He de haver jo Joan Pellicer que... 1678... orde y paraula de dit Joseph Argemí... a Sebastia Llaberia... sinquanta y dos pots de Albe que dit Argemí compra de dit Llaberia a 5 reals la post, dic, 13 lliures.

«He de haver 5 lliures 10 reals que he pagat per compte de dit Argemí a Joseph Domenech del carrer de baix a bon compte de una fusta havia comprat dit Argemí a dit Domenech, y pagui en 23 de Agost 1678, dich, 5 lliures 10 reals.

«He de haver 3 lliuras 14 reals 8, y son que les he pagades a Joseph Domenech del carrer de baix, ço es 7 reals per compliment de les 18 pots sues que li ha entregat, y les 3 lliures 7 reals 8 son per lo port de 29 pots que li ha portat dit Domenech y als 4 de 7bre. 1678, dich que he de haver, 3 lliures 14 reals 8.

»He de haver 21 lliures 10 reals per sinch quarteres de blat he remes a dit Argemí per Joan Domenech dit Florenti treginer de Garcia als 13 de 8bre 1678, a 37 reals la quartera y dos lliures per lo port de dit blat he pagat a dit Domenech, tinch carta de dit Argemí de com ha rebut dit blat, dich, 21 lliures 10 reals.

»He de haver 3 lliures que he bestret per son compte a Joseph Domenech per fusta, als 18 8bre. 1678. 3 lliures.

»He de haver 1 lliura 3 reals que he pagat a Joseph Domenech per lo port de fusta de la casa de Llaberia 1 lliura 3 reals 4 als 16 de 8bre 1678. 1 lliura 3 reals 4.

»He de haver 6 reals que per son orde he pagats a Mariano Llaberia per lo dret de la correduria de la fusta que se ha comprat de Llaberia y Domenech als 23 de 8bre. 1678. 6 reals.

»He de haver 21 lliures 10 reals per sinch quarteres de blat li he remes per Anthoni Rocamora de Falset a 27 de 9bre. de 1678, a 37 reals conforme se veu en la dra-

(1) Cayetano Barraquer y Roviralta, *Las Casas de Religiosos de Cataluña*, durante el 1.º tercio del siglo XIX, f. l, p. 534.

ja (?) de Garcia que lo y he imbiat del molar, y... per lo preu dich. 21 lliures 10 reals.

»He de haver tres dobles de or que son 16 lliures 10 reals que per sa carta he pagat a Monserrat Ager de Cabaces per una fusta als 13 de 8bre. 1678, tinch la carta rebuda de ma de mestre Macia Miret a les cubertes del llibre, dich. 16 lliures 10 reals.

»..... aprenent, la vigilia del cap d'any de 1679, que dit dia del principi del any sel va portà, quel compri a Balthasar Anguera a 37 reals la quartera, dic. 7 lliures 8 reals.

»He de haver 4 lliures 5 reals 7 per sinch Robes setse lliures de farina he lliurat al seu fadri per sa carta a 8 de Febrer de l'any 1679 a deset sous la Roba, dich. 4 lliures 5 reals 7.

»He de haver 22 lliures per una quatrina de or que per sa carta de 26 de Abril 1679 he lliurat a Francesch Pi son aprenent en presencia de Mn. Macia Miró, Pbre. y de Francesch Fernandez, tinch la carta y rebuda a les cubertes del present llibre, dich. 22 lliures.

»He de haver 6 lliures que ab 4 quarteres de espigoladures que he venut a Joseph Domenech a 1 lliura 10 reals la quartera de orde de dit mestre Joseph per medi y intercessió del Sr. D. Pedret he pagat a dit Domenech lo dia de la octava de Corpus 1679. 6 lliures.

»He de haver 3 lliures que per sa carta, esta en les cubertes del llibre, he pagat a dit Joseph Domenech per fusta als 3 de Agost 1679. 3 lliures.

»He de haver 10 lliures que per compte meu li ha pagat lo Aniell de Reus a compte del que dit Aniell me devia de mena tinch rebuda de dit Argemí als 27 de Juliol 1681. 10 lliures.

»He de haver 10 dobles de or que per carta mia en lo mes de Febrer 1683 li ha bestret Mn. Jaume Pedret de Barcelona al dit Argemir y fa bon un cunyat seu argenter y jo he pagades dites deu dobles de or a Agustí Tort de Falset en presencia de Joseph Pi escrivent, està la carta que escriu sobre aço Mn. Pedret en les cubertes del present llibre. 55 lliures.

»He de haver sis dobles que he pagat al Agustí Tort per carta de Mn. Jaume Pedret, per haverles pagades dit Pedret al dal dit Argemir a compte del retaule als... del mes de... 1683. 33 lliures.

»He de haver cent lliures moneda barcelonesa que he pagades a Francesch Fer-

andez per altres 100 lliures que lo dit me ha fet donar per Montserrat Pedret y estes al Dr. Jaume Pedret pera pagar a mestre Salvador y a sos companys, escultors de Barcelona, per compte de dit Argemir per lo que havia treballat en la obra en los primers de 8bre. 1683, dich. 100 lliures.

»Item a Joan Comte de Reus he pagat denou lliures moneda barcelonesa per carta de dit Argemir y tinch rebut en lo mateix llibre, dich. 19 lliures.

»Item als 15 de Xbre 1683 he lliurat a Anton Sabau aprenent de dit Argemir per sa carta de 10 de dit, quatre dobles en or; y les hi fetes cosir en la ropilla davall lo bras per haverlo escrit així lo dit Argemir, testimoni Thomas Vilanova y també li he donat 16 reals per al camí, es la carta en lo present llibre en les cubertes. 22 lliures 16 reals.

»Item, per la part del que deu dels nolits de Barcelona fins a Cambrils, havent pagat fins al Pont a 26 lliures. 16 lliures.

»Item 7 lliures 10 reals doni a dit mestre Joseph als 10 de Febrer 1684 en Falset quan baixa a Mora per plantar lo retaule 7 lliures 10 reals.

»Item 1 lliura 8 reals a dit als 13 de dit mes y any pera baixar a Reus. 1 lliura 8 reals.

»Item, he de pagar a mestre Piferrer de Reus. 17 lliures.

»Item, a dit Argemir com per lo dia segon de quaresma que venia de Reus.

»Item, per carta su y del P. Fr. Rafel Simon, guardià del Convent de St. Anthoni de Mora als 23 de Febrer 1684 lliurades a un religiós de dit convent. 5 lliures.

»Item, he pagat a Joachim Vidiella per carta del Dr. Francesch Miro de Reus per la fianssa de mestre Jaume Piferrer als 11 de Febrer 1684. 5 lliures.

Sumen les precedents partides quatre-centes vint lliures, onse sous i set diners; poc més, com es veu, del total en que s'havia contractada l'obra, malgrat la no-obligació, consignada en el contracte, de bestreure res fins que fos acabat el retaule. I reste de tot lo transcrit, en resum, el nom sols: Josep Argemir, i una data: 1678, d'un escultor de Reus. Poc és certament. Per més que sempre es veritat que amb pedres petites es puja gran paret, i que tota cura es poca en tractar-se d'artistes del passat, en els quals tenen els pobles el pinyol del comú patrimoni ancestral.

J. P. i M.